

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

ДАНИЛІВ ДІАНА ВОЛОДИМИРІВНА
Інтелектуальні ігрові турніри як форми інтелектуального розвитку
Магістерська робота
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»

Науковий керівник:

доцент кафедри загальної педагогіки та
педагогіки вищої школи,
кандидат педагогічних наук, доцент
Лещак Теодор Володимирович

Львів-2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ШКОЛЯРІВ.....	6
1.1. Огляд літературних джерел щодо інтелектуального розвитку школярів.....	6
1.2. Види, форми та методи інтелектуального розвитку школярів.....	15
1.3. Підготовка та проведення інтелектуальних ігор.....	29
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ШКОЛЯРІВ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ІГРОВИХ ТУРНІРАХ.....	38
2.1. Формування методичної бази та проведення дослідження.....	38
2.2. Аналіз результатів дослідження.....	51
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ІГРОВИХ ТУРНІРІВ.....	58
3.1. Створення інтелектуальних ігрових турнірів на різну тематику	58
3.2. Проведення інтелектуальних ігрових турнірів в умовах дистанційного навчання.....	63
ВИСНОВКИ.....	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	79
ДОДАТКИ.....	87

ВСТУП

Змістовний навчальний час школяра є запорукою особистісного та соціального зростання як у школі, так і в подальшому дорослому житті. Роль вчителя в хорошій організації такого часу є надзвичайно важливою. Запорукою ефективної роботи вчителя є теоретична і практична підготовка до відповідної, конструктивної та кооперативної взаємодії з учнями з метою особистісного вдосконалення та інтелектуального розвитку. Знання методики організації сприятливого середовища для розумового розвитку дітей шкільного віку та ефективних технологій проведення інтелектуальних ігор сприяє формуванню в учнів стійкої мотивації до пізнавальної діяльності, інтелектуального розвитку та самоосвіти протягом усього життя. Налагодження групової взаємодії розвиває соціальні навички школярів, сприяє встановленню між ними довіри та добрих стосунків, створює умови для вміння працювати в групі, а в майбутньому – активної участі в житті громадянського суспільства.

Одним із пріоритетних напрямків нашої державної політики є турбота про талановиту молодь, її творчий, розумовий, духовний і фізичний розвиток. Адже саме майбутня молодь визначатиме шляхи розвитку науки, економіки, медицини, мистецтва тощо. Оскільки талановиті та обдаровані люди завжди впливали на розвиток та поведінку суспільства, то інтелект можна вважати важливим надбанням кожної держави. Конфуцій, один із перших філософів в історії людства, виступав за відбір та розвиток обдарованих дітей.

Зміни вітчизняної системи освіти в останнє десятиліття в бік гуманістичних, персоналізованих і розвиваючих освітніх технологій змінили ставлення до учнів з незвичайними здібностями. З'явилися навчальні заклади, освітні та соціальні програми, громадські організації та фонди, основною метою яких є виховання унікальної, цілісної творчої особистості, здатної робити активний і відповідальний вибір у різноманітних життєвих ситуаціях.

Особистісно орієнтований підхід, як і інші освітні технології, створює

умови для розкриття та реалізації талантів і здібностей кожного учня. Під особистісним підходом ми маємо на увазі індивідуальний підхід до кожного учня, який полягає у самоусвідомленні, виявленні можливостей, які стимулюють зростання учня як особистості, самоствердження, самореалізацію.

Здібності дитини залежать від психолого-фізіологічних особливостей, соціального середовища, сім'ї та школи. Природні задатки потребують сприятливих умов для повноцінного і гармонійного функціонування. Кожна дитина обдарована, але якщо для дитини не створити особливі умови, то дар здебільшого втрачається. Сьогодні аксіомою є те, що творчі здібності рідко бувають самоочевидними – їх потрібно заохочувати та розвивати. Кожна дитина – творча особистість, зірка. І допомогти цій зірці засяяти – першочергове завдання вчителя. Робота з дітьми в нашій школі починається з їхніх потреб. У школі розроблена система пошуку, виявлення та роботи з обдарованими дітьми, або ж формування інтелектуального розвитку, наприклад, за допомогою інтелектуальних ігрових турнірів.

Об'єктом дослідження виступають форми інтелектуального розвитку.

Предметом дослідження можна визначити інтелектуальні ігрові турніри.

Метою дослідження є формування рекомендацій щодо проведення інтелектуальних ігрових турнірів.

Завдання дослідження полягають у розгляді наступних питань:

1. дослідити теоретичні основи дослідження форм інтелектуального розвитку школярів;
2. виконати дослідження особливостей інтелектуального розвитку школярів, які беруть участь в інтелектуальних ігрових турнірах;
3. розглянути створення інтелектуальних ігрових турнірів на різну тематику;

– представити можливості проведення інтелектуальних ігрових турнірів в умовах дистанційного навчання.

Методи дослідження: індукції, дедукції, аналізу, синтезу, а також:

1. Тест «Не прогав вундеркінда»;
2. Тест Векслера.
3. Тест Равена (прогресивні матриці).

Дослідженню інтелектуального розвитку дітей присвячено багато праць вітчизняних та закордонних вчених, зокрема: Ващук О. В., Дуб М. М., Іваніга О. Г., Іванова О. П., Мельник Т. М., Мочан Т. М., Чорба Н. М. Однак, їх дослідження також зводяться до того, що вони аналізують ігрові технології, а ігрові турніри в розвитку інтелекту школярів розглядаються вкрай рідно, що і зумовлює важливість даного дослідження.

Дослідження складається зі вступу, трьох розділів, семи підрозділів, висновків, списку використаних джерел та двох додатків.